

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2022-09-13

Diarienummer:
AMN-2022-00020

Handläggare:
Ulrika Grönqvist

Uppföljning vuxenutbildning per september 2022

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Arbetsmarknadsnämnden beslutade 2021-12-20 om en regelbunden verksamhetsuppföljning avseende vuxenutbildningen. Förvaltningen ska rapportera månatligen under 2022.

I bilaga 1 presenteras redovisningspunkter utifrån ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 13 september 2022.

Bilaga 1 – Antagningsenheten inom vuxenutbildningen

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Förvaltningsdirektör

Bilaga 1. Antagningsenheten inom vuxenutbildningen

Denna skrivelse syftar till att informera om hur vuxenutbildningen arbetar med utbildningsutbud samt hur prioritering och urval vid antagning till vuxenutbildningen går till.

Skrivelsen är uppdelad i följande rubriker

1. Information om utbud och dimensionering av utbildningsplatser
2. Information om antagning och urval

1. Utbud och dimensionering av utbildningsplatser

Bakgrund

Förvaltningen arbetar systematiskt med att planera och dimensionera utbudet inom vuxenutbildningen i Uppsala. Med utgångspunkt från arbetsmarknadens efterfrågan och målgruppens behov bestäms såväl utbud som antalet utbildningsplatser. Samverkan sker bland annat med Arbetsförmedlingen och med RESAM (samverkansforum med kommuner i regionen). Olika prognoser och trender som presenteras av exempelvis Region Uppsala utgör också ett underlag för den strategiska utbudsplaneringen på längre sikt. De upphandlade utbildningsanordnarna som erbjuder yrkesutbildningar ska inte bara ta fram utbildningar i nära samarbete med arbetslivet utan också ha en bild av hur stort behovet av utbildningsplatser är. Centralt i detta arbete är anordnarnas samarbete med arbetslivet i de olika yrkesråd som finns för olika utbildningar. En upprättad samverkan finns också med gymnasieskolan gällande elever, främst på sfi-nivå, där behov finns av vidare utbildning på grundläggande och gymnasial nivå. Varje utbildningsanordnare har i uppdrag att senast 31 oktober varje år presentera en plan för utbud inklusive förslag på antal tänkta utbildningsplatser kommande kalenderår. Under november månad sker ett strategiskt möte med vuxenutbildningschef, två utvecklingsledare, enhetschef för vägledning, rektor för de externa anordnarna samt enhetschef för antagning där förslagen bearbetas. Ett beslut om utbud för kommande kalenderår tas inom kort efter detta möte. Vidare förs dialog med utbildningsanordnare löpande och en flexibilitet finns för revideringar av underlagen.

Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning

I juni i år godkände riksdagen ett regeringsförslag kring hur ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden ska göras lättare och hur kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv ska förbättras. Lagändringarna börjar gälla den 1 juli 2023 och tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025.

Ändringarna innebär att arbetsmarknadens behov ska vägas in än mer vid planering och dimensionering av vissa utbildningar på gymnasial nivå. Mer konkret innebär det att när en kommun, region eller enskild huvudman lägger fram vilka gymnasieutbildningar eller utbildningar i den kommunala vuxenutbildningen som ska erbjudas och hur många platser utbildningarna ska ha, ska det tas hänsyn till både individers efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Kommunerna ska

genom avtal med minst två andra kommuner även samverka om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning i ett primärt samverkansområde.

Vidare ska det vara tydligt för den sökande vilken inriktning utbildningen har och vad utbildningen kan leda till. Det ska även vara möjligt att fritt söka till de yrkesutbildningar inom komvux som erbjuds i det primära samverkansområde som den sökande är hemmahörande i.

I utredningen inför riksdagsbeslutet konstaterades det att när det gäller vuxnas val av yrkesutbildning inom vuxenutbildningen är matchningen mellan utbildningsval och behoven på arbetsmarknaden god. En förklaring till det är att vuxna vid sitt val av yrkesutbildning själva har en bättre överblick över behoven på arbetsmarknaden och att de mer aktivt söker utbildningar som de vet ger de kompetenser som efterfrågas på arbetsmarknaden. Utredningen anser dock att utbudet av yrkesutbildning inom komvux behöver breddas och att det även där är angeläget att planera och dimensionera utbudet med hänsyn till både elevers efterfrågan och behov och behoven på arbetsmarknaden.

2. Information om antagning och urval

För samtliga sökande till vuxenutbildning gäller att individen måste vara behörig att delta i utbildningen enligt skollagen samt förordningen om vuxenutbildning för att antas till utbildning. Inom vuxenutbildningen görs inget urval när det gäller grundläggande vuxenutbildning och utbildning i svenska för invandrare (sfi) eftersom alla har rätt att läsa dessa utbildningar. För individer som läser på gymnasial nivå för grundläggande eller särskild behörighet/särskilda kunskaper mot högskola eller yrkeshögskola görs heller inget urval utan det finns en rättighet att läsa in sådan behörighet enligt skollagen.

Om samtliga behöriga sökande till kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå inte kan antas till sökt utbildning, ska ett urval göras. Av 20 kap. 2 § andra stycket skollagen (2010:800) framgår att de som har störst behov av utbildning ska prioriteras.

Vid urvalet ska företräde, i den ordning som anges nedan, ges till den sökande som har störst behov av utbildning på grund av att den sökande

1. önskar fullfölja studier som den sökande har påbörjat enligt en upprättad individuell studieplan,
2. inte har uppnått kraven för en gymnasieexamen eller genomgått någon utbildning som motsvarar utbildning i gymnasieskolan,
3. är eller riskerar att bli arbetslös,
4. behöver utbildningen för pågående yrkesverksamhet, eller
5. behöver utbildningen för planerat yrkesval.

De flesta behöriga sökande antas i nuläget till sökt utbildning på gymnasial nivå (2022) men det finns några undantag som exemplifieras nedan.

1. Om antalet behöriga sökande är för få, enligt avtal
2. Om antalet behöriga sökande är för många och urval behöver ske pga
  - a. Svårigheter med APL-platser (praktikplatser)
  - b. Lokalfrågor

- c. Ekonomiska begränsningar (dock inte aktuellt i nuläget)
- d. Kvalitetsaspekter

Yrkespaket startar som regel i januari, mars, augusti och oktober. Då erbjuds såväl vanliga yrkespaket som yrkespaket med SFI/Svenska som andraspråk, så kallade kombinationsutbildningar. Om en behörig sökande efter en prioritering vid urval inte kan tas emot till utbildning finns det, i anslutning till yrkespaketstarterna en möjlighet att söka på nytt till en utbildning med lediga platser till. En kortare ansökningsomgång till yrkespaket som har kapacitet att ta emot fler elever. Sökande som av någon anledning inte fått plats till en utbildning har också möjlighet att stå kvar som reserv till sökt utbildning. Om antagna elever lämnar återbud till utbildningsplats så erbjuds en reserv utbildningsplatsen givet att det finns reserver. Reservantagning sker vanligtvis upp till två veckor efter att utbildningen startats.

Under pandemin ökade söktrycket till vuxenutbildningen men den uppåtgående trenden är numera bruten. Antalet sökande är nu tillbaka på 2018–2019-års nivåer vad gäller ansökningar till vuxenutbildning generellt i Uppsala. Många utbildningar har en balans mellan efterfrågan och antal utbildningsplatser. Dock finns det undantag och under pandemin var det särskilt märkbart framför allt vad gäller undersköterskeutbildningen och barnskötarutbildningen. Nedan visas ett diagram över hur ansökningsläget har förändrats under de senaste åren.

Antal sökande till vuxenutbildning 2018 – 2022

